

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут
«Інститут державного управління»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник голови приймальної комісії,
в. о. ректора Харківського національного
університету імені В. Н. Каразіна

_____ Олександр ГОЛОВКО
« ____ » _____ 2024 р.

ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
для вступників на навчання за денною та заочною формами
для здобуття освітнього ступеня «бакалавр»
за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»
галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування»
за освітньо-професійною програмою
«Публічне управління»
на основі освітнього ступеня «бакалавр», «магістр»,
освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст»,
здобутого за іншою спеціальністю (друга вища освіта)

Програма фахового вступного випробування для вступників на навчання за денною та заочною формами для здобуття освітнього ступеня «бакалавр» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за освітньо-професійною програмою «Публічне управління» на основі освітнього ступеня «бакалавр», «магістр», освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст», здобутого за іншою спеціальністю (друга вища освіта).

Укладачі: к.держ.упр., доц. Набока Л.В. (гарант освітньої програми);
к.держ.упр., доц. Боковикова Ю. В.;
к.держ.упр. Олешко О.М.

ВСТУП

Програму вступного фахового випробування розроблено на основі освітньо-професійних програм підготовки бакалавра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» згідно зі Стандартом вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29 жовтня 2018 р. № 1172, зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 28.05.2021 р. № 593.

Програма визначає перелік питань, обсяг, складові та технологію оцінювання знань абітурієнтів під час вступу на навчання для здобуття ступеня «бакалавр» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування».

Мета вступного фахового випробування полягає у виявленні рівня теоретичних знань, практичних умінь і навичок, необхідних для опанування здобувачами вищої освіти обов'язкових і варіативних дисциплін за програмою підготовки фахівця у подальшому процесі навчання для здобуття освітнього ступеня «бакалавр» зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» за освітньо-професійною програмою «Публічне управління».

Вимоги до рівня підготовки вступників наступні. Майбутній здобувач ступеня бакалавр зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» для успішного засвоєння освітньо-професійної програми повинен мати ступінь бакалавр, магістр / спеціаліст, здобутий за іншими спеціальностями, або здобувати ступінь бакалавра не менше одного року та у повному обсязі виконувати індивідуальний навчальний план. Абітурієнт також має продемонструвати рівень сформованих компетентностей за обраною спеціальністю та вільне володіння державною мовою.

Програма вступного фахового випробування ґрунтується на вимогах до базових знань та вмінь випускника ступеня вищої освіти «бакалавр» і включає зміст таких навчальних дисциплін:

1. Основи менеджменту.
2. Основи економічної теорії.
3. Соціологія.
4. Основи психології.

Вступне фахове випробування проводиться упродовж 2-х академічних годин у формі усної співбесіди.

Здобувачам надається право вибору екзаменаційного білета, що містить 4 теоретичних питання, на які необхідно дати розгорнуту відповідь.

Організація вступного випробування здійснюється відповідно до Правил прийому на навчання до Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна для здобуття вищої освіти у 2023 році та Положення про приймальну комісію Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна.

ХАРАКТЕРИСТИКА ЗМІСТУ ПРОГРАМИ, ДИСЦИПЛІНИ, ЇХ ТЕМИ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ФАХОВЕ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

«ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ»

1. Поняття менеджменту та його загальна характеристика.
2. Організація як об'єкт менеджменту.
3. Внутрішнє і зовнішнє середовище організації, їх ознаки та складові.
4. Рівні менеджменту в організації.
5. Методи менеджменту.
6. Сутнісна характеристика системного підходу в менеджменті.
7. Сутнісна характеристика процесного підходу в менеджменті.
8. Сутнісна характеристика ситуаційного підходу в менеджменті.
9. Функція планування в менеджменті.
10. Види планів.
11. Основні етапи планування.
12. Функція організації в менеджменті.
13. Складові організаційної діяльності.
14. Делегування повноважень: поняття, елементи процесу делегування, типи повноважень.
15. Організаційна структура: поняття, основні складові, вимоги.
16. Типи організаційних структур.
17. Мотивація як функція менеджменту, види мотивування.
18. Змістовні та процесуальні теорії мотивування.
19. Контроль як функція менеджменту.
20. Основні види контролю.
21. Поняття комунікацій, їх види.
22. Поняття управлінської інформації, вимоги до неї.
23. Управлінські рішення: поняття, підходи до класифікації.
24. Основні етапи прийняття управлінських рішень.
25. Сутність процесу керівництва та лідерства.

Список рекомендованої літератури:

1. Кравченко В. О., Пучкова С. І., Ступак С. М. Організація праці менеджера : навч. посіб. Одеса : ОДЕУ, 2011. 184 с.
2. Кузьмін О. Є., Мельник О. Г. Основи менеджменту: підручн. Київ : Академвидав, 2007. 464 с.
3. Кучеренко Д. Г. Менеджмент: курс лекцій. Київ : ЦУЛ, 2020. 184 с.
4. Мальська М. П., Білоус С. В. Менеджмент організацій: теорія і практика: навч. посіб. Київ : SBA-print, 2019. 190 с.
5. Основи менеджменту : підруч. / А. А. Мазаракі, О. Є. Кузьмін, О. Г. Мельник та ін.; за ред. д. е. н., проф. академіка НАПН України А. А. Мазаракі. Харків : Фоліо, 2014. 848 с.
6. Основи менеджменту. Теорія і практика : навч. посіб. / Г.Є. Мошек, І.П. Миколайчук, Ю.І. Палеха, Ю.В. Поканевич, А.С. Соломко, О.В. Коваленко, Н.В. Коваленко, В.С. Ціпуринда, Г.П. Сиваненко, О.І. Белова ; за заг. ред. проф.

Г.Є. Мошека Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 528 с.

7. Осовська Г. В., Осовський О. А. Менеджмент : підруч. Київ : Кондор-Видавництво, 2015. 563 с.

8. Петков В. П. Менеджмент у державному управлінні: навч. посіб. Київ : КНТ, 2023. 312 с.

9. Стахів О. Г., Явнюк О. І., Волощук В. В. Основи менеджменту: навч. посіб. Івано-Франківськ : «Лілея-НВ», 2015. 336 с.

10. Страпчук С. І., Миколенко О. П., Попова І. А., Пустова В. В. Менеджмент: навч. посіб. Львів : Видавництво «Новий Світ – 2000», 2020. 356 с.

11. Хміль Ф. Основи менеджменту: підручн. Київ : Академвидав, 2007. 576 с.

12. Щєбликіна І. О., Грибова Д. В. Основи менеджменту: навч. посіб. Мелітополь : ВБ «ММД», 2015. 479 с.

«ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ»

1. Предмет і метод економічної теорії.
2. Економічні системи та їх класифікація.
3. Типи, види, моделі та еволюція сучасних економічних систем.
4. Капітал його сутність та види.
5. Обіг і кругообіг капіталу.
6. Робоча сила як товар.
7. Форми і системи заробітної плати.
8. Суспільне виробництво та його сутність.
9. Національний продукт: його сутність, структура та методи обчислення.
10. Валовий національний продукт і валовий внутрішній продукт.
11. Економічні цикли: сутність, структура та фактори розвитку.
12. Економічні кризи: сутність, види та шляхи подолання.
13. Гроші та їх функції.
14. Закони грошового обігу.
15. Інфляція: суть, причини виникнення, види та соціально-економічні наслідки.
16. Безробіття, його сутність та види.
17. Сутність і функції ринку.
18. Механізми функціонування ринку.
19. Ринкова рівновага. Рівноважна ціна.
20. Конкуренція: її суть та функції в ринковій економіці.
21. Монополізм, його природа, типи, форми та наслідки.
22. Конкурентна та антимонопольна політика.
23. Власність. Право власності та її форми.
24. Світове господарство та міжнародні економічні відносини.
25. Держава та її економічні функції.

Список рекомендованої літератури:

1. Базилевич В. Д., Баластрик Л. О. Макроекономіка: навч. посіб. Київ :

Атака, 2009. 368 с.

2. Білецька Л. В., Білецький О. В., Савич В. Г. Економічна теорія. Політекономія, мікроекономіка, макроекономіка: навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2018. 688 с.

3. Горлач М. І., Соколов М. О., Кримов М. І., Лисенко С. Ф. Економічна теорія: підруч. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 532 с.

4. Економічна теорія: навч. посіб. / за ред. С. І. Архієреєва. Харків : НТУ «ХП», 2020. 230 с.

5. Кокарев І. В. Основи економічної теорії : навч. посіб. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 100 с.

6. Мочерний, С. В., Скотний С. Г. Основи економічної теорії : підруч. Львів : Новий Світ-2000, 2006. 600 с.

7. Основи економічної теорії: підруч. / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Л. С. Шевченко. Харків : Право, 2008. 448 с.

8. Отрошко О. В. Основи економічної теорії: навч. посіб. Київ : Знання, 2013, 334 с.

9. Солонінко К. С. Макроекономіка: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2015. 200 с.

10. Уразов А. У., Саух І. В., Вікарчук О. І. основи економічної теорії : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 312 с.

11. Федоренко В. Г., Ніколенко Ю. В., Діденко О. М., Денисенко М. П., Руженський М. М. Основи економічної теорії: підруч. / за наук. ред. проф. Федоренка В. Г. Київ : Алерта, 2007. 519 с .

12. Шинкар В. А., П'ясецька-Устич С. В. Макроекономіка: теорія і практикум: навч. посіб. Ужгород: РІК-У, 2017. 478 с.

«СОЦІОЛОГІЯ»

1. Суспільство як соціальна система.
2. Сучасні субкультури в Україні та світі.
3. Методи соціологічних досліджень.
4. Етнонаціональна структура українського суспільства.
5. Типологія суспільств.
6. Девіація та її прояви в сучасному суспільстві.
7. Сучасні тенденції взаємодії людини і суспільства.
8. Конфлікт як соціальне явище. Стратегії виходу з конфлікту.
9. Прогностична функція соціології.
10. Аномія як соціальне явище.
11. Проблеми становлення середнього класу в сучасній Україні.
12. Громадська думка та методи її дослідження.
13. Поняття «соціальний ліфт» і його значення в процесі соціалізації.
14. Програма і робочий план соціологічного дослідження.
15. «Еліта»/ «Еліти»: типи та джерела творення.
16. Опіка та всиновлення: українське сьогодення.
17. Поняття «соціальний капітал», його відмінності від фізичного і людського капіталу.
18. Соціальна структура особистості.

19. Вертикальна та горизонтальна мобільність.
20. Поняття «престиж» та його зміст в сучасному українському суспільстві.
21. Причини та прояви дисфункцій соціальних інститутів.
22. Трансформація системи соціальних інститутів та проблема соціальної нерівності в сучасній Україні.
23. «Викреслені з життя»: соціально незахищені верстви українського суспільства.
24. Стратифікаційна система сучасного українського суспільства.
25. Молодіжні громадські організації в сучасній Україні.
26. Сім'я як об'єкт соціологічного вивчення.

Список рекомендованої літератури:

1. Вербець В. В., Субот О. А., Христюк Т. А. Соціологія: підруч. Київ : Кондор, 2021. 552 с.
2. Козирев М. П. Соціологія: підруч. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2016. 656 с.
3. Соціальна і гуманітарна політика: підручник [автор. кол.: В. П. Трощинський, В. А. Скуратівський, М. В. Кравченко та ін.] ; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського. Київ : Видво НАДУ. 2016. 792 с.
4. Соціологія : підруч. / В. І. Волович, М. І. Горлач, В. Г. Кремень та ін. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 808 с.
5. Соціологія: підруч. / за ред. докт. соціол. наук, проф. В.М. Пічі. Львів: «Магнолія 2006». 2009. 296 с.
6. Соціологія : підруч. / М. П. Требін, В. Д. Воднік, Г. П. Клімова та ін. ; за ред. М. П. Требіна. Харків : Право, 2010. 224 с.
7. Соціологія : підруч. / Ю. Ф. Пачковський, Н. В. Коваліско, І. В. Городняк та ін. ; за ред. д-ра соціол. наук, проф. Ю. Ф. Пачковського. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 418 с.
8. Стан сучасного українського суспільства: цивілізаційний вимір. За наук. ред. М.О. Шульги. Київ: Інститут соціології НАН України, 2017. 198 с.
9. Українське суспільство: моніторинг соціальних змін. 30 років Незалежності. Київ, 2021. URL: <https://i-soc.com.ua>.
10. Черниш. Н.Й. Соціологія: курс лекцій. Львів : Кальварія, 2003. 543 с.

Інформаційні ресурси:

1. Інститут соціології НАН України : веб сайт. URL: <https://i-soc.com.ua/>.
2. Інститут демографії і соціальних досліджень НАН України : веб сайт. URL: <https://idss.org.ua>.
3. Національний інститут стратегічних досліджень : веб сайт. URL: <http://www.niss.gov.ua/>.
4. Український інститут соціальних досліджень ім. Олександра Яременка : веб сайт. URL: <http://www.uisr.org.ua/>.
5. Центр Разумкова : веб сайт. URL: <http://razumkov.org.ua>.

«ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЇ»

1. Предмет психології як науки, її завдання.
2. Методи психології.
3. Поняття «психіка» та її суть.
4. Рівні вияву психіки.
5. Поняття свідомості. Структура свідомості.
6. Механізми соціально-психологічного впливу (наслідування, навіювання, переконання, зараження, чутки, мода).
7. Психічні процеси, їх характеристика.
8. Психічні стани, їх характеристика.
9. Види діяльності, їх особливості.
10. Поняття про здібності й задатки.
11. Структура особистості та характеристика її компонентів.
12. Образ «Я», його склад та призначення.
13. Темперамент і характер особистості.
14. Мотиви та мотивація особистості.
15. Спрямованість особистості.
16. Механізми психологічного захисту особистості.
17. Соціалізація особистості: суть, етапи, механізми, суб'єкти і агенти.
18. Соціальні статуси і ролі.
19. Спілкування як обмін інформацією, процес та взаємодія.
20. Механізми міжособистісного сприймання.
21. Поняття та основні ознаки групи.
22. Поняття великої групи. Психологія натовпу.
23. Поняття малої групи, їх класифікація.
24. Поняття групової динаміки та згуртованості групи.
25. Соціально-психологічний клімат групи.

Список рекомендованої літератури:

1. Варій М. Й. Загальна психологія: підр. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 1007 с.
2. Васянович Г. П. Основи психології : навч. посіб. Київ : Педагогічна думка , 2012. 114 с.
3. Гуцуляк Н. М., Матейчук Н. Г. Психологія: навч. посіб. Чернівці : Технодрук, 2014. 300 с.
4. Дуткевич Т. Загальна психологія. Теоретичний курс. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 388 с.
5. Ільїна Н., Мисик С. Загальна психологія: теорія і практикум: навч. посіб. Київ : Університетська книга, 2017. 205 с.
6. Коваленко А. Б., Корнев М. Н. Соціальна психологія: підруч. Київ : Геопринт, 2006. 400 с.
7. Москалець В. П. Загальна психологія: підруч. Київ : Ліра, 2020. 564 с.
8. Основи соціальної психології : підруч. / П. П. Горностай, М. М. Слюсаревський, В. О. Татенко, Т. М. Титаренко, Н. В. Хазратова та ін. ; за ред. М. М. Слюсаревського. Київ : Талком, 2018. 580 с.
9. Сергєєнкова О., Столярчук О., Коханова О. Загальна психологія. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 296 с.

10. Соціальна психологія : навч. посіб. / Н. Ю. Воляннюк, Г. В. Ложкін, О. В. Винославська, І. О. Блохіна, М. О. Кононець, О. В. Москаленко, О. І. Боковець, Б. В. Андрійцев ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 254 с.

**СТРУКТУРА БІЛЕТА
ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ
(СПІВБЕСІДИ)**

**Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут «Інститут державного управління»**

Ступінь <i>бакалавр</i> Галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування Спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування Освітньо-професійна програма <i>Публічне управління</i> На базі ступеня/ОКР: <i>бакалавр, спеціаліст, магістр</i>	<i>Вступне фахове випробування</i>
---	------------------------------------

Білет 1

1. Делегування повноважень: поняття, елементи процесу делегування, типи повноважень.
2. Гроші та їх функції.
3. Конфлікт як соціальне явище. Стратегії виходу з конфлікту.
4. Механізми психологічного захисту особистості.

Голова фахової комісії _____ / _____ /
підпис *прізвище, ім'я, по-батькові*

Відповідальний секретар
приймальної комісії _____ / _____ /
підпис *прізвище, ім'я, по-батькові*

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ І ПОРЯДОК
ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ВСТУПНИКІВ**

Знання та вміння, продемонстровані здобувачем на вступному фаховому випробуванні оцінюються за 200-бальною шкалою. Мінімальна позитивна оцінка іспиту з фаху складає 100 балів. Особи, які отримали на вступному фаховому випробуванні менш, ніж 100 балів, позбавляються права на участь у конкурсі на зарахування за обраною спеціальністю.

Питання у білетах оцінюються як сума балів, набраних здобувачем вищої освіти за відповіді на 4 теоретичні питання (кожне питання до 50 балів).

Для оцінювання відповіді використовуються такі критерії:

Шкала оцінювання	Критерії оцінювання
41-50	Правильна вичерпна відповідь на поставлене запитання, продемонстровано глибокі знання понятійного апарату і літературних джерел, уміння аргументувати свою відповідь, наведено приклади
31-40	Відповідь на поставлене питання в основному правильна, але є несуттєві неточності
21-30	Відповідь на поставлене питання загалом наведено, але не має переконливої аргументації відповіді, характеристики певних об'єктів
11-20	Відповідь показує посереднє знання основного програмного матеріалу, містить суттєві помилки при трактуванні понятійного апарату
1-10	Відповідь на запитання неповна та містить суттєві помилки
0	Відповідь неправильна або відсутня

Для проведення вступного випробування приймальною комісією попередньо готуються білети відповідно до «Програми фахового вступного випробування». Програма фахового вступного випробування оприлюднюється засобами наочної інформації на інформаційних стендах приймальної комісії. Вступне випробування проводиться у строки передбачені Правилами прийому до ХНУ імені В.Н. Каразіна.

Голова фахової
атестаційної комісії

Людмила НАБОКА

Протокол засідання приймальної комісії № 2 від 15 квітня 2024 року

Відповідальний секретар приймальної комісії _____ Сергій ЄЛЬЦОВ